

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۵	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کارگروه بین المللی پزشکی نظامی (ICMM)

درآمد

لایحه «عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کارگروه بین المللی پزشکی نظامی (ICMM)» بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۷ هیئت وزیران به تصویب رسید و طی نامه‌ی شماره ۴۸۱۶۳/۱۸۶۸۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۶ برای انجام تشریفات قانونی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: به منظور گسترش حضور فعال و هدفمند جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین المللی و منطقه‌ای و بهره‌گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و با هدف بهره‌مندی از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژی در حوزه بهداشت و درمان نیروهای مسلح و امکان ارائه قابلیت‌ها و ظرفیت بالای علمی و انتقال تجربیات پزشکی نظامی کشور ایران با حفظ اصول و مبانی امنیت به سایر کشورها، این لایحه برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.

لایحه‌ی مزبور برای رسیدگی به صورت یک شوری در تاریخ ۱۳۹۱/۹/۲۸ به کمیسیون بهداشت و درمان به عنوان کمیسیون اصلی ارسال شد که کمیسیون مزبور، مفاد آن را با اصلاحاتی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۷ به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. این لایحه در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۵ در صحن علنی مجلس مطرح و با اصلاحاتی به تصویب نمایندگان مجلس رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۱۹۴/۱۶۷۱۱ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۷ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۱۱ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۳/۳/۵

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۳/۳/۲۸

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح در کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام کند. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح بر عهده دولت است.

تبصره ۱- اعمال بند (ب) ماده (۱۸) اساسنامه^(۱) در مورد جمهوری اسلامی ایران با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و مواد (۵) و (۳۰) اساسنامه^(۲) با رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۱- بند (ب) ماده (۱۸) اساسنامه کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی: «ماده ۱۸-

۱- هیئت مشورتی می‌تواند توصیه‌هایی را در موضوعات مطرح‌شده توسط رئیس کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی یا دبیرکل ارائه دهد.

۲- موضوعات زیر در حوزه اختیارات هیئت مشورتی قرار دارد:

الف- ...

ب- داوری یا ارائه نظر در خصوص موضوعاتی که می‌تواند به اختلاف نظر میان اعضای نهادهای تصمیم‌گیر کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی یا مقامات منجر شود و برای عملکرد صحیح نهادهای مزبور زیان‌بخش هستند.

پ- ...»

۴- مواد (۵) و (۳۰) اساسنامه کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی: «ماده ۵- این اساسنامه می‌تواند با مقررات صادره توسط دبیرکل کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی تکمیل شود. این مقررات باید به تصویب کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی برسد.

ماده ۳۰- (بازنگری در اساسنامه)

۱- کارگروه می‌تواند بخشی یا تمام این اساسنامه را مورد بازنگری قرار دهد.

۲- در شرایط عادی، پیشنهاد بازنگری در اساسنامه باید حداقل یک سال پیش از زمان تعیین‌شده برای تشکیل مجمع عمومی بعدی به صورت درخواستی با امضای دست‌کم یک‌پنجم نماینده‌های ملی کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی به دبیر کل ارسال شود. ...»

تبصره ۲- در مورد جمهوری اسلامی ایران فرد جایگزین «نماینده ملی» موضوع بند (۳) ماده (۹) در نشست‌های کارگروه به وسیله دولت تعیین می‌گردد.

...

دیدگاه ابهام

به موجب صدر این ماده واحده، به دولت اجازه داده شده است که با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح در کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی عضویت یابد. ابهامی که در این خصوص وجود دارد این است که مشخص نیست هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح برای عضویت در کارگروه مذکور به چه نحوی خواهد بود.

دیدگاه عدم مغایرت

قانون‌گذار در این مصوبه عضویت دولت در کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی را منوط به هماهنگی دولت با ستاد کل نیروهای مسلح کرده است. قرار دادن این شرط در این مصوبه، اشکال و ابهامی از جهت مغایرت یا عدم مغایرت این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی ایجاد نمی‌کند.

نظر شورای نگهبان

مصوبه‌ی مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مجلس در خصوص لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کارگروه بین‌المللی پزشکی نظامی (ICMM)، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۱۱ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.